

# رشد امیدوارکننده صادرات غیرنفتی بهار ۱۴۰۲

صفحه ۸



## تراژدی ناشهرسازی در اطراف اهواز

مشکل منطقه ملاحیه فقط آب نیست

روزنامه خبری تحلیلی، دانشگاهی صبح ایران  
صدای نخبگان، نگاه جوانان

۱۶ صفحه  
۵۰۰۰ تومان



# فرهنگستان

شماره مسلسل ۲۶۲۷  
شماره ۲ - تیر ۱۴۰۲  
۲۷ دیماه ۱۳۴۳  
۱۱ خرداد ۲۰۲۳  
شماره ۳۹۰۹

www.fdn.ir | Tue | 41 Jul 2023 | vol.15 | No. 3909 | 16 Pages



از اول امسال فروش کنسرت‌ها به حدود ۵۹۱ میلیارد تومان رسیده ولی سهم اصلی این پول به خواننده‌ها و عوامل برگزاری نمی‌رسد

# سود خاموش مافیای موسیقی

۱۳ و ۱۲

نتیجه آنچه کمیسیون اصل ۹۰ درباره تقلب در کنکور می‌گوید

## راه برخورد با تخلف‌های ریشه‌ای بسته شد؟

۸

۱۵۲ روز پس از نشست شورای همبستگی اپوزیسیون سرنوشت آنها چه شد

## براندازهای فصلی!

۱۲

«فرهنگستان» از آغاز آموزش‌های مهارتی دانشگاه آزاد در گینه گزارش می‌دهد

## گسترش جغرافیای دانشگاه آزاد از غرب آسیا تا غرب آفریقا

۱۶

یادداشت

تحلیل روزنامه ایندین اکسپرس از روند جنگ در اوکراین

## ۱۰ درس نظامی که می‌توان از جنگ اوکراین آموخت

میراحمد رضا مشرف  
پژوهشگر حوزه بین‌الملل

تداوم جنگ در اوکراین موجب شده تا به تدریج مباحث تخصصی تر مانند ابعاد فنی و نظامی این منازعه سوق پیدا کند. بر همین اساس در روزهای گذشته تحلیل‌های فنی و تخصصی در این زمینه منتشر شده است که به عنوان نمونه می‌توان به تحلیل شماره اخیر نشریه اکونومیست اشاره کرد که ضمن تمرکز بر نقش تکنولوژی در میدان نبرد، به بحث در رابطه با آینده جنگ در اوکراین می‌پردازد. شفاف شدن هرچه بیشتر صحنه نبرد توسط فناوری‌های جدید و دقیق اطلاعاتی، درگیری و تلفات گسترده نیروی انسانی به‌رغم بهره‌گیری از تکنولوژی‌های برتر و هوش مصنوعی و در نهایت گسترده و نامشخص بودن مرزهای یک جنگ بزرگ، سه ویژگی مهمی هستند که اکونومیست در تحلیل خود از شرایط جنگ اوکراین به آنها اشاره می‌کند. اما هم‌زمان با تحلیل ارائه شده در نشریه اکونومیست، تحلیل دیگری نیز در رابطه با وضعیت جنگ در اوکراین از سوی روزنامه هندی «ایندین اکسپرس» منتشر شده که حاوی نکات مهم و برجسته‌ای است. اگرچه در وهله اول از عنوان مقاله (۱۰ درس نظامی جنگ اوکراین برای هند) ممکن است این گونه استنباط شود که نویسنده این مطلب «دی بی. ونکاتش روم» (سفر سابق هند در روسیه و در کنفرانس خلع سلاح) صرفاً مردم و سیاستمداران هندی را مخاطب قرار داده و آن را در راستای توصیه برای چگونگی مواجهه دهلی نوبان این جنگ نگاشته است، اما از محتوای متن به خوبی روشن می‌شود که تحلیل او جز در یکی دو مورد مشخص، می‌تواند برای سایر کشورها نیز حاوی بحث‌ها و نکات درخور توجهی باشد. بر همین اساس امیدواریم که ترجمه این متن، به‌رغم پیچیدگی‌های نوشتاری و مفهومی آن، بتواند در درک شرایط کلی حاکم بر جنگ در اوکراین و بحث مهم چگونگی تعامل کشورها در مواجهه با آن، مفید واقع شود.

درس‌هایی که می‌توان از جنگ اوکراین آموخت

هیچ دوجنگی شبیه هم نیستند. با این حال مطالعه درگیری‌های جاری میان روسیه و اوکراین ممکن است بیش‌هایی را در مورد ماهیت در حال تغییر آن، تأثیرات فناوری‌های جدید و ابعاد جدید راهبردی ارائه دهد. با در نظر گرفتن این موضوع، حداقل ۱۰ درس نظامی را می‌توان بر شمرد. ۱. بازآزمایی ناپایداری متناظر در درگیری‌های ژئوپلیتیکی قدرت‌های بزرگ به شکل ماندگاری سیر صعودی از خود نشان می‌دهد. اینکه روسیه در میدان نبرد چقدر خوب عمل می‌کند، برای سرنوشت اوکراین به عنوان یک کشور مستقل و همچنین برای آینده ناتو مسأله‌ای کلیدی محسوب می‌شود. با توجه به مخاطرات فراوان موجود، همه طرف‌های منازعه در حالت تشدید و نوا با خطرات عمیقاً نگران‌کننده‌ای قرار دارند. به استثنای بحث عضویت اوکراین در ناتو، این سازمان احتمالاً حمایت از اوکراین را در آینده دوچندان خواهد کرد. ۲. جنگ‌های «طولانی مدت» به دلیل اهداف فزاینده‌شان، اغلب از دسته جنگ‌های نتیجه‌محور هستند. برای برخی از اعضای جامعه متخصصان ما که برای مدت‌ها به تجزیه و تحلیل جنگ‌های آمریکادار محیط‌های جنگی آسان عادت کرده‌اند، توانایی روسیه برای به چالش کشیدن پیش‌بینی‌های متعددی در زمینه شکستش شگفت‌انگیز

تلقی می‌شود. به نظر می‌رسد حساب باز کردن این متخصصان روی شکست روسیه قمار بدی بوده است.

۳. جنگ‌های طولانی مستلزم دستان پرتوان در میدان نبرد و یک جبهه داخلی پایتخت است. پس از شورش دراماتیک بریکوژین، روسیه متزلزل شد اما اثبات پیدا کرد. این اقتصاد سیاسی اروپا است که مدت‌ها به استفاده از انرژی ارزان روسیه، بازارهای اقتصادی گسترده چین و امنیت نه‌چندان پرهزای آمریکا عادت کرده است. اینها دقیقاً همان مواردی هستند که عدم قطعیت در آنها موج می‌زند و اکنون پیامد آن به وضوح در فرانسه قابل مشاهده است.

۴. میدان جنگ و انعطاف‌پذیری سیاسی دوری یک سکه هستند. علی‌رغم شکست‌های نظامی سال گذشته در مناطقی چون کی‌یف، خارکف و خرسون، روس‌ها برای تجدید قوا و بازسازی به اندازه‌ای خوب بوده‌اند که بتوانند جریان نظامی را به نفع خود تغییر دهند. نمونه آن را در دونباس شاهد هستیم که نیروهای روسیه مانند یک رنده نارگیل حملات اوکراینی‌ها را نابود می‌کنند. بنابراین نیروهای روسیه ارتش‌های جنگنده خوبی نشان می‌دهند و همچنین ارتش‌هایی هستند که به خوبی درس فرامی‌گیرند. صبر راهبردی در حوزه رهبری سیاسی و در کنار آن انجم راهبردی در حوزه نظامی، دست در دست یکدیگر دارند. اینکه آیا این شرایط برای روسیه تا تعیین تکلیف جنگ، خوب باقی خواهد ماند، یا نه، موضوعی است که باید در آینده دیده شود.

۵. البته در مقام قیاس، درست مانند طرح این مسأله است که آیا نابودی احتمالی ارتش اوکراین به فروپاشی دولت این کشور منجر خواهد شد یا خیر؟ این موضوعات هنوز دونا نشان‌دهنده بزرگ جنگ به شمار می‌آیند. منازعات طولانی، جنگ‌های ذخایر محسوب می‌شوند؛ ذخایری از اراده سیاسی، قابلیت‌ها و اندوخته‌های نظامی، پیوستگی بخش‌های صنعتی و غیرنظامی، لجستیک صنعتی، نیروی انسانی تازه و چرخشی و در نهایت نقش شبه نظامیان. اکنون صنعت تسلیحات روسیه بازگشته و رزادخانه‌های آن دارای برخی از بهترین تجهیزات جنگی آزمایش شده در جهان هستند. حفظ ثبات در رسالت، برای حفظ روحیه الزامی است. اما با وجود حمایت‌های انبوه رسانه‌های غربی از اوکراین، به نظر می‌رسد که روسیه به تدریج دست بالا را در اختیار گرفته است.

۶. جنگ‌ها خیلی نیستند، اما از نظر تبارشناسی با هم همپوشانی دارند. منازعه اوکراین یک جنگ قرن ۲۱ است که با شیوه‌های قرن ۲۰ همچون حفر سنگر دفاعی و استفاده از توپخانه تلاقی پیدا می‌کند. با این حال از جنبه‌های دیگر مانند برخورد اطلاعاتی، نظارتی و شناسایی (که با کد اختصاری «آی اس آر» شناخته می‌شوند)، در اساس یک درگیری مستقیم بین روسیه و سیستم‌های ناتو و منادی چیزهای جدید هستند که در پیش رو خواهیم داشت. در اینجا نیز این روسیه بود که آموخت و سازگاری نشان داد.

۷. میدان نبرد «برهنه» را می‌توان فرزند زشت انقلاب «آی اس آر» تلقی کرد؛ در جایی که نیروهای دفاعی مستقر یا حتی نیروهای مهاجم از هر گونه استتار موثر ناتوان شده‌اند. بنابراین اوکراین در مسیر یادگیری یک راه سخت است، آن هم به دلیل خیره شدن بی‌امان حسگرهای بصری، الکترونیک و مادون قرمز که به وسیله پهپادها، هواپیماها و مپه‌های فضایی حمل می‌شوند. افزایش استفاده از هوش مصنوعی و محاسبات کوانتومی، پنجره‌های منازعات

جنگی را از ساعات‌ها به سمت دقیقه‌ها فشرده می‌کند. صعود در محدوده این حوزه‌ها یا پرش از میان آنها سالیاری، طیف‌های فضایی یا الکترومغناطیسی و حتی تهدیدات جنگ زیست‌محیطی حاشیه‌های جدیدی از غافلگیری راهبردی را عرضه خواهد کرد. میدان‌های نبرد اشباع شده با هواپیماهای بدون سرنشین به‌نحوا آینده تبدیل خواهد شد. تکنولوژی‌های حساس ممکن است جریانی معکوس به همراه داشته باشند از بخش‌های غیرنظامی با تکنولوژی بالا به حوزه نظامی با استفاده انبوه-جریان‌هایی که البته گاهی تمایز میان جنگجویان و غیرک جنگجویان را محو می‌کند.

۸. دموکراتیزه کردن اطلاعات جنگی موجب به وجود آمدن فشارهایی برای تمرکززدایی از قدرت آتش حتی در سطوح پایین‌تری مانند جبهه خواهد شد. روند فرسایشی پنهان یا عیان‌کنندگی نیروها چه در خشکی و چه در دریا می‌شود. درگیری‌ها به جای اینکه متوالی و خطی باشند، چندتایی و هم‌زمان خواهند بود. حفظ کنترل بر نیروهای به‌شدت متفرق، مستلزم یکپارچگی فرماندهی یک نظم کاملاً جدید است. با دامنه بردی (برد سلاح‌های جنگی) که اکنون پادشاه میدان نبرد محسوب می‌شود، نظامیان با ایجاد تعادل میان قدرت آتش دقیق و قدرت آتش انبوه مقابله خواهند کرد؛ حتی زمانی که قابلیت حسگر و اصابت ضربه به هم نزدیک‌تر می‌شوند. قابلیت‌های فرانسوی برد بصری (بی وی آر) نیروی هوایی روسیه در حال حاضر مرگبار است و در ارتش‌های غنی از فناوری ایالات متحده و چین بسیار خطرناک‌تر این هم خواهد بود.

۹. گیرایی و کشش فناوری یک پدیده جهانی است، اما کاربرد آن در کترین خاص خود را می‌طلبد. روسیه با تطبیق فناوری با ضرورت‌های دکترینی خود، دستاوردهای میدان نبرد را تضمین کرد، در حالی که اوکراین در بحبوحه این جریان میان دکترین خود و دکترین وارداتی از ناتو گرفتار شده است. گرایش به سمت میدان‌های جنگ شبکه‌ای تنها مسیر آینده است. پذیرش «یک سائز برای همه» - یعنی همان چیزی که احتمالاً برای همکاری‌های نیروهای هندی و آمریکایی ضرورت عملی خواهد داشت - مخاطرات خاص خود را ایجاد می‌کند؛ از جمله محدود کردن انعطاف‌پذیری عملیاتی ما به نام یکسان‌سازی دکترینی، که در واقع به عنوان زیربنای مفهوم واقعی قابلیت همکاری تشخیص داده می‌شود. جنگ شبکه‌ای مزایای قابل توجهی را امکان‌پذیر می‌سازد، اما در کنار آن با کشاندن ما به موقعیت‌های جنگی که انتخاب خودمان نیست، مخاطرات بزرگی را به وجود خواهد آورد. هند باید برای جنگیدن در منازعات خودش آماده شود، در منازعاتی که به دیگران تعلق دارد.

۱۰. در نهایت انقلاب آرام نظامی هند در حوزه‌هایی همچون تغییر در مدیریت عالی دفاعی، لجستیک، استخدام نیرو و همچنین در اصول عملیاتی اشتراک، ادغام و نمایش به نفع نیروهای مسلح ما خواهد بود. خوب است که ما نه تنها آموخته‌ها و آموخته‌های درس‌های جنگ‌های گذشته را فراگیریم، بلکه مهم‌تر از آن روندهای جهانی کنونی را نیز به‌منظور درک درس‌های مرتبط با آینده، مورد مطالعه قرار دهیم. از همه اینها که بگذریم، برخورداری از استقلال اندیشه‌ای و عملی در حوزه مسائل جنگ و صلح، مفهوم واقعی خودمختاری استراتژیک را شکل می‌دهد و برای فرآیند اصلاحات دفاعی ما در حکم کاغذ تونسل واقعی عمل خواهد کرد.

سومین رویداد ملی رقابت‌های تیم‌های دانشجویی

# گرمی‌های آزاد اندیشی

دانشگاه آزاد اسلامی

## مرحله ضروری کشور

با حضور ۶۴ تیم از میان ۵۶۰ تیم

### در محورهای:

- سیاسی
- اقتصادی
- اجتماعی
- فرهنگی

## زمان برگزاری: ۱۹ الی ۲۴ تیرماه ۱۴۰۲

## مکان برگزاری: دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

پخش زنده از تلویزیون اینترنتی آنا